

Vloga in pomen harmoniziranih standardov

Jožica Škof Nikolič

SIST, Ljubljana

Harmonizirani standard je evropski standard EN, ki je bil pripravljen po naročilu (mandatu) Evropske komisije in Sekretariata EFTA z namenom, da podpre bistvene zahteve direktive. Postopek priprave in sprejemanja harmoniziranega standarda je načeloma enak postopku sprejemanja evropskih standardov, vendar pa se med javno obravnavo dodatno vključi še tako imenovani "konzulent CEN", ki predlog standarda pregleda še z vidika izpolnjevanja določil, navedenih v besedilu mandata, in z vidika izpolnjevanja bistvenih zahtev ustreznih evropskih direktiv.

SIST privzema harmonizirane standarde v sistem slovenske standardizacije redno, zato so skoraj vsi harmonizirani evropski standardi tudi slovenski standardi z oznako SIST. Praviloma se na te standarde sklicujejo tehnični predpisi, s katerimi se prenašajo določila evropskih direktiv novega pristopa v slovensko zakonodajo.

Sezname harmoniziranih standardov objavi Evropska komisija v Uradnem listu Evropske unije (Official Journal - OJ). Te sezname objavlja tudi SIST na svoji spletni strani, ki jim doda še sezname istovetnih slovenskih standardov, katerih uporaba ustvarja domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami direktiv. Sezname so oblikovani tako, da navedbi posamezne direktive z oznako in naslovom ter podatki o objavah v Uradnem listu Evropske unije sledi tabelarična informacija o evropskih in slovenskih standardih.

SIST pripravlja sezname za potrebe ministrstev, ki jih nato objavijo v Uradnem listu RS. Če se namreč tehnični predpis sklicuje na standarde, minister, pristojen za izdajo posameznega tehničnega predpisa, v soglasju z ministrom, pristojnim za trg, v Uradnem listu Republike Slovenije objavi seznam standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti (seznam harmoniziranih evropskih standardov).

Direktive, ki imajo za podporo sezname harmoniziranih standardov, delimo v štiri skupine:

1. Direktive novega pristopa, ki zahtevajo znak CE

- Direktiva Sveta 73/23/EGS o nizkonapetostni opremi
- Direktiva Sveta 87/404/EGS o enostavnih tlačnih posodah
- Direktiva Sveta 88/378/EGS o varnosti igrač
- Direktiva Sveta 89/106/EGS o gradbenih proizvodih
- Direktiva Sveta 89/336/EGS o elektromagnetni združljivosti
- Direktiva Sveta 98/57/ES o strojih
- Direktiva Sveta 89/686/EGS o osebni varovalni opremi
- Direktiva Sveta 90/384/EGS o neavtomatskih tehnicah (še ni seznama standardov)
- Direktiva Sveta 90/385/EGS o aktivnih medicinskih pripomočkih za implantacijo
- Direktiva Sveta 90/396/EGS o plinskih napravah
- Direktiva Sveta 92/42 /EGS o novih kotlih za vročo vodo na tekoča ali plinasta goriva (zahteve za učinkovitost), (še ni seznama standardov)

- Direktiva Sveta 93/15/EGS o eksplozivnih sredstvih v civilne namene
- Direktiva Sveta 93/42/EGS o medicinskih pripomočkih
- Direktiva Sveta 94/9/ES o opremi in zaščitnih sistemih v eksplozijsko ogroženih atmosferah
- Direktiva Sveta 94/25/ES o športnih čolnih
- Direktiva Sveta 95/16/ES o dvigalih
- Direktiva Sveta 97/23/ES o tlačni opremi
- Direktiva Sveta 98/79/ES o medicinskih pripomočkih in vitro
- Direktiva Sveta 99/5/ES o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi
- Direktiva Sveta 2000/9/ES o žičniških napravah za prevoz ljudi
- Direktiva Sveta 2004/22/ES o merilni opremi (še ni seznama standardov)

2. Direktive novega in globalnega pristopa, ki ne zahtevajo znaka CE

- Direktiva Sveta 94/62/ES o embalaži in odpadni embalaži
- Direktiva Sveta 96/48/ES o interoperabilnosti vseevropskega železniškega sistema za visoke hitrosti
- Direktiva Sveta 96/98/ES o ladijski opremi (še ni seznama standardov)
- Direktiva Sveta 2001/16/ES o interoperabilnosti vseevropskega železniškega sistema za konvencionalne hitrosti (še ni seznama standardov)

3. Druge direktive, ki temeljijo na nekaterih načelih novega ali globalnega pristopa

- Direktiva Sveta 1996/57/ES o zahtevah za energijsko učinkovitost gospodinjstev električnih hladilnikov, zamrzovalnikov in kombinacije le-teh
- Direktiva Sveta 1999/36/ES o prenosni tlačni opremi
- Direktiva Sveta 2000/14/ES o emisiji hrupa opreme, ki se uporablja na prostem, v okolje
- Direktiva Sveta 2000/55/ES o zahtevah za energijsko učinkovitost predstikalnih naprav za fluorescenčno razsvetljavo

4. Druge direktive

- Direktiva Sveta 86/594/EGS o emisijah hrupa, ki ga povzročajo gospodinjstvi aparati
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 97/67/ES o skupnih pravilih za razvoj notranjega trga poštne storitve v Skupnosti in za izboljšanje kakovosti storitve, nazadnje spremenjena z Direktivo 2002/39/ES glede nadaljnega odpiranja trga poštne storitve v Skupnosti
- Direktiva Sveta 2001/95/ES o splošni varnosti proizvodov
- Direktiva Sveta 76/769/EGS o omejitvah pri trženju in uporabi nekaterih nevarnih snovi in pripravkov (azobarvila)

Informacija o zgoraj navedenih direktivah in omenjenih seznamih standardov izvira s spletne strani New Approach: http://europa.eu.int/comm/enterprise/newapproach/index_en.htm.

Summary: Role and importance of harmonised standards

The article gives a short description of harmonised standards, presents the purpose of their development, explains the differences between harmonised standards and other European standards and shortly presents the directives supported by these standards. SIST prepares the lists of harmonised standards for the ministries which then publish them in the Official Gazette of the Republic of Slovenia. In fact, if reference to a standard is given in a technical regulation, the minister responsible for its publication publishes, in agreement with the minister responsible for the Slovenian market, the list of standards in the Official Gazette of RS. The use of standards from the list gives the presumption of conformity with the rules.